

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu konanom 15. októbra 1998 predbežne prerokoval podnet O. Z., bytom B., vo veci porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudského práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Okresného súdu v Dolnom Kubíne v konaní sp. zn. 6 C 25/93 a Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 16 Co 1281/94 a takto

r o z h o d o l :

Podnet O. Z. na začatie konania o d m i e t a pre jeho zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 8. septembra 1998 doručené podanie O. Z. (ďalej len „navrhovateľ“), bytom B., označené ako: „Podnet na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky podľa článku 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky“. Z jeho obsahu

vyplývalo, že navrhovateľ sa svojím návrhom na začatie konania (podanom v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov) pred Okresným súdom v Dolnom Kubíne v roku 1993 domáhal zaplata náhrady za neoprávnene zabratý majetok (kompu a 45 m³ reziva). Okresný súd v Dolnom Kubíne však jeho návrh 15. februára 1994 zamietol (sp. zn. 6 C 25/93) a po podanom odvolaní Krajský súd v Banskej Bystrici 31. mája 1994 rozsudok prvostupňového súdu potvrdil (sp. zn. 16 Co 1281/94). Navrhovateľ vo svojom podnete namietol: „postupom Okresného súdu v Dolnom Kubíne a Krajského súdu v Banskej Bystrici boli porušené moje práva garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde..., ako aj čl. 6 odst. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, ktorý každému zaručuje právo, aby jeho vec bola prejednaná spravodlivo a verejne pred nezávislým a nestranným tribunálom“. Vychádzajúc z uvedeného navrhovateľ spresnil: „Domáham sa však začatia konania, v ktorom by Ústavný súd SR na základe môjho podnetu preskúmal ústavnosť postupu uvedených súdov, t. j. či rešpektovali moje ústavné práva a práva garantované Európskym dohovorom o ľudských právach. Vzhľadom na ignorovanie a úmyselné znižovanie významu niektorých dôkazov som toho názoru, že moje práva zaručené Ústavou a Európskym dohovorom boli porušené“. Na základe uvedeného navrhovateľ záverom požiadal, aby ústavný súd po prijatí jeho podnetu na konanie rozhodol takto: „Práva podnecovateľa O. Z. zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach boli postupom a rozhodnutiami Okresného súdu v Dolnom Kubíne a Krajským súdom v Banskej Bystrici porušené“.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) oprávnený konať o podnetoch, ktorými fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich práv. Z konaní o podnetoch nie je možné vylúčiť ani postup všeobecných súdov Slovenskej republiky, pokiaľ v jeho dôsledku došlo

k porušeniu základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby ako účastníka súdneho konania (èl. 46 až 50 Ústavy Slovenskej republiky) a pokiaľ tomuto základnému právu alebo slobode neposkytuje právny predpis Slovenskej republiky žiadnu ochranu, napríklad využitím riadneho opravného prostriedku.

Pri predbežnom prerokovaní každého podnetu ústavný súd skúma jeho zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky è. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky è. 293/1995 Z. z., ako aj prípadné dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Jednou z podmienok, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní podnetu, je, či nie je zjavne neopodstatnený, pričom o zjavnej neopodstatnenosti podnetu možno hovorí o. i. vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený podnet je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podnetu navrhovateľa O. Z. preto zisoval, či ide o opodstatnený podnet, t. j. či označeným postupom Okresného súdu v Dolnom Kubíne a Krajského súdu v Banskej Bystrici mohlo vôbec dôjsť k porušeniu označených základných práv.

1. Navrhovateľ vo svojom podnete namietol, že postupom Okresného súdu v Dolnom Kubíne v konaní sp. zn. 6 C 25/93 (ako súdu prvého stupňa) a Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 16 Co 1281/94 (ako súdu odvolacieho) došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa èl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vo viacerých prípadoch namietajúcich porušenie práva na súdnu ochranu už predtým rozhodol, že: „Súdna ochrana v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy predpokladá predošlé uplatnenie zákonom stanoveného postupu, ktorým sa oprávnená osoba domáha svojho práva na súde“ (I. ÚS 24/97), pričom ak oprávnená osoba „uplatní svoje právo v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami, orgány súdnej moci majú povinnos umožni občanovi, aby sa uplatnením práva zaručeného čl. 46 ústavy stal účastníkom súdneho konania, t. j. aby sa mu zabezpečil prístup k súdu“ (II. ÚS 26/96). K porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by preto došlo vtedy, „pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáha sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej alebo právnickej osoby“ (I. ÚS 35/98).

V tejto časti bol podnet navrhovateľa odmietnutý ako zjavne neopodstatnený, pretože prvostupňový Okresný súd v Dolnom Kubíne i odvolací súd v Banskej Bystrici o jeho veci konali a aj rozhodli. Ich konanie a rozhodovanie o návrhu navrhovateľa je treba hodnotiť ako naplnenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a nie ako jeho porušenie tak, ako to tvrdil navrhovateľ vo svojom podnete.

2. Navrhovateľ v ďalšej časti podnetu tiež namietal, že došlo k porušeniu jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to ako postupom, tak aj rozhodnutiami Okresného súdu v Dolnom Kubíne a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Berúc do úvahy čl. 11 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi len ak zabezpečujú „väčší rozsah“ základných práv alebo slobôd, navrhovateľ neuviedol žiadne dôvody, prečo mali by v konaní pred prvostupňovým a odvolacím súdom použité ustanovenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd namiesto príslušnej vnútroštátnej zákonnej úpravy. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd preto konštatoval, že taký podnet, v ktorom navrhovateľ nepreukázal dôvody pre použitie medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách v konaní pred všeobecným

súdom, je treba považovať za zjavne neopodstatnený. Z uvedeného dôvodu bol podnet navrhovateľa O. Z. v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd odmietnutý ako zjavne neopodstatnený.

P o u è e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 1998